

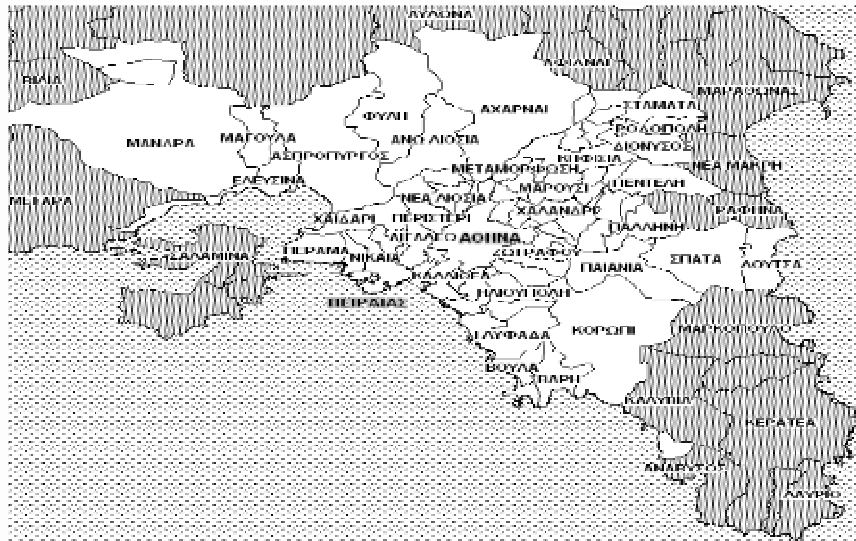
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

2.1. Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α.)

Το Δεκέμβριο του 1998 ψηφίστηκε ο Νόμος 2669/1998 που ανέθεσε στον Οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α.) το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, την οργάνωση, το συντονισμό, τον έλεγχο και την παροχή του συγκοινωνιακού έργου όλων των επίγειων και υπόγειων μέσων μαζικής μεταφοράς. Έξι χρόνια μετά, το Δεκέμβριο του 2004 ψηφίστηκε ο Νόμος 3297 που ορίζει ότι η εκτέλεση του συγκοινωνιακού έργου με τα μέσα μαζικής μεταφοράς διενεργείται από τους Εκτελεστικούς Φορείς Συγκοινωνιακού Έργου ΕΘΕΛ, ΗΛΠΑΠ, ΗΣΑΠ και τις Εταιρίες Παροχής Συγκοινωνιακού Έργου ΤΡΑΜ, ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ και ΑΜΕΛ, με τις οποίες συμβάλλεται ο ΟΑΣΑ.

Όλες είναι Δημόσιες Επιχειρήσεις που λειτουργούν για χάρη του Δημοσίου Συμφέροντος υπό μορφή Ανώνυμης Εταιρίας. Ο ΟΑΣΑ εκτός των άλλων έχει και την αρμοδιότητα της σύναψης δανείων για όλο το Σύστημα Αστικών Συγκοινωνιών καθώς και τον καθορισμό της τιμολογιακής πολιτικής.

Χάρτης 1: Περιοχή Ευθύνης Ο.Α.Σ.Α.

2.2. Ιστορία των μέσων μαζικής μεταφοράς στην Αθήνα και τον Πειραιά

Μία σύντομη ιστορική αναδρομή των μέσων μαζικής μεταφοράς από το 1869 μέχρι τη χρονιά δημιουργίας του Ο.Α.Σ.Α. είναι:

- Το 1869 η Ανώνυμη Εταιρία «Απ' Αθηνών εις Πειραιά Σιδηροδρόμου» - Σ.Α.Π. Α.Ε. συνδέει την Αθήνα με τον Πειραιά. Ο σιδηρόδρομος είναι ατμοκίνητος, έχει 6 βαγόνια και καλύπτει τη διαδρομή 8,5 χιλιομέτρων, από το Θησείο στον Πειραιά, σε 19 περίπου λεπτά.
- Το 1925 ιδρύεται η πρώτη εταιρία Αστικής Συγκοινωνίας στην Αθήνα με την επωνυμία Ελληνικοί Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι (Ε.Η.Σ.) όπου σκοπός της ήταν η λειτουργία του ηλεκτρικού σιδηροδρόμου από τον Πειραιά μέχρι τα βόρεια προάστια της Αθήνας.
- Το 1929 ιδρύεται η Ηλεκτρική Εταιρία Μεταφορών (Η.Ε.Μ.) με σκοπό να λειτουργήσει τραμ, τρόλεϊ και λεωφορεία στις κεντρικές περιοχές της Αθήνας και του Πειραιά.
- Το 1955 η γραμμή του ηλεκτρικού σιδηροδρόμου επεκτείνεται και φθάνει στην Κηφισιά.

- Μετά την Κατοχή αρχίζει η φθίνουσα πορεία των τραμ της Αθήνας με αποτέλεσμα τα μεσάνυχτα της 15ης προς 16η Οκτωβρίου του 1960 να ακουστεί το τελευταίο κουδούνισμα από καμπανάκι Αθηναϊκού τραμ έξω από το αμαξοστάσιο της Αγίας Τριάδας Κεραμικού. Παρέμενε ωστόσο η γραμμή του τραμ του Περάματος.
- Στις 4 Απριλίου 1977 το τραμ του Περάματος, προερχόμενο από το Πέραμα και κατευθυνόμενο στον Πειραιά, κάνει και αυτό το τελευταίο του δρομολόγιο. Εκείνη τη στιγμή γράφτηκε ο επίλογος της πρώτης περιόδου του Ελληνικού τραμ.
- Το 1970 η Η.Ε.Μ. καταργείται και στη θέση της ιδρύεται εταιρία με την επωνυμία Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Πειραιώς Αθηνών Περιχώρων (Η.Λ.Π.Α.Π.). Σκοπός της εταιρίας ήταν η λειτουργία γραμμών τρόλεϊ και ειδικών θερμικών λεωφορείων.
- Το 1976 το Ελληνικό Κράτος αγοράζει την Ε.Η.Σ. και ιδρύει μια νέα ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών Πειραιώς (Η.Σ.Α.Π.), η οποία αναλαμβάνει τη λειτουργία του ηλεκτρικού σιδηρόδρομου και των λίγων λεωφορειακών γραμμών που διατηρούσε η προκάτοχός της Ε.Η.Σ..
- Το 1977 με το Νόμο 588/1977 δημιουργείται μια ανώνυμη κρατική εταιρία με την επωνυμία Επιχείρηση Αστικών Συγκοινωνιών (Ε.Α.Σ.) και με τον ίδιο νόμο καταργείται. Τότε ιδρύεται ο Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών (Ο.Α.Σ.), ο οποίος έχει ως σκοπό το σχεδιασμό, το συντονισμό και την εποπτεία όλου του συστήματος συγκοινωνιών της Πρωτεύουσας.
- Το 1991 με το Νόμο 1955 ιδρύεται η Ανώνυμη Εταιρία "ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ" με σκοπό την επίβλεψη της μελέτης και κατασκευής, την οργάνωση και λειτουργία νέων γραμμών υπόγειου σιδηρόδρομου στην περιοχή του Νομού Αττικής.
- Το 1993 με το Ν.2175 ιδρύεται η Ανώνυμη Εταιρία Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε.) ως καθολικός διάδοχος του Ο.Α.Σ. και των αρμοδιοτήτων του και ως εξ ολοκλήρου Κρατική Επιχείρηση υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.
- Τέλος από τον Δεκέμβριο του 1998 έως και σήμερα με τη δημοσίευση του Νόμου 2669/98 οι Αστικές Συγκοινωνίες της περιοχής Αθηνών - Πειραιώς και Περιχώρων μπαίνουν σε νέα φάση. Ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, η οργάνωση, ο συντονισμός, ο έλεγχος, και η παροχή του Συγκοινωνιακού Έργου όλων των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (επίγειων και υπόγειων) ανήκουν στον Ο.Α.Σ.Α..

2.3. Εκτελεστικοί Φορείς Συγκοινωνιακού Έργου (ΕΦΣΕ)

Οι Εκτελεστικοί Φορείς Συγκοινωνιακού Έργου όπως ορίζονται από το Νόμο 3297/2004 είναι:

- Ε.ΘΕ.Λ.
- Η.Λ.Π.Α.Π. και
- Η.Σ.Α.Π.

2.3.1. Εταιρία Θερμικών Λεωφορείων (Ε.ΘΕ.Λ. Α.Ε.)

Το συγκοινωνιακό δίκτυο της ΕΘΕΛ αποτελείται σήμερα από τριακόσιες δεκαεπτά (317) λεωφορειακές γραμμές όπου καθημερινά εκτελούνται δεκαέξι χιλιάδες (16.000) δρομολόγια μεταφέροντας ένα εκατομμύριο τριακόσιους χιλιάδες (1.300.000) επιβάτες. Καλύπτει ετησίως ανάγκες τριακοσίων πενήντα εκατομμυρίων (350.000.000) αστικών μετακινήσεων και διανύει εκατόν δέκα εκατομμύρια χιλιόμετρα (110.000.000 χλμ.). Η εταιρία σήμερα απασχολεί συνολικά επτά χιλιάδες είκοσι επτά (7.027) εργαζόμενους¹.

► Η εταιρία

Η Εταιρία Θερμικών Λεωφορείων Α.Ε. (Ε.ΘΕ.Λ. Α.Ε.) ιδρύθηκε από τον ΟΑΣΑ το 1993, με το Νόμο 2175/93 ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Ανήκει στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα και διέπεται από τις διατάξεις των Νόμων περί Ανωνύμων Εταιρειών, του Νόμου 2414/96 και του 2669/98.

Σκοπός² της ΕΘΕΛ είναι η εκτέλεση και η εκμετάλλευση του συγκοινωνιακού έργου με θερμικά λεωφορεία στην περιοχή αρμοδιότητας του ΟΑΣΑ.

¹ Οι ποσοτικές πληροφορίες δίνονται από μετρήσεις και υπολογισμούς του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ)

² Εταιρία Θερμικών Λεωφορείων (Ε.ΘΕ.Λ. Α.Ε.) – www.ethel.gr

*Αποστολή*³ της ΕΘΕΛ είναι η προσφορά συγκοινωνιακών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας με κοινωνική ευαισθησία και σεβασμό στον πολίτη που την εμπιστεύεται για τις καθημερινές του μετακινήσεις.

2.3.2. Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Περιοχής Αθηνών – Πειραιώς (Η.Λ.Π.Α.Π. Α.Ε.)

Το συγκοινωνιακό δίκτυο που καλύπτουν τα ΗΛΠΑΠ είναι έκτασης τριακοσίων σαράντα εννέα χιλιομέτρων (349 χλμ.) σε είκοσι δύο (22) γραμμές στην περιοχή Αθηνών – Πειραιώς και τα ηλεκτροκίνητα λεωφορεία διανύουν ετησίως δώδεκα εκατομμύρια χιλιόμετρα (12.000.000 χλμ.) μεταφέροντας ογδόντα εκατομμύρια (80.000.000) επιβάτες. Για την πλήρη εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού και την ολοκληρωτική κάλυψη του δικτύου τους, τα ΗΛΠΑΠ διαθέτουν τριακόσια πενήντα επτά (357) ηλεκτροκίνητα λεωφορεία (τρόλεϊ). Η εταιρία σήμερα απασχολεί συνολικά χιλίους εξακοσίους εννέα (1.609) εργαζόμενους⁴.

► Η εταιρία

Η εταιρία Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Περιοχής Αθηνών – Πειραιώς Α.Ε. (Η.Λ.Π.Α.Π. Α.Ε.) ιδρύθηκε το Δεκέμβριο του 1970 με το Νόμο 768/70 ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και λειτουργεί με το Νόμο 2190/20 "περί Ανωνύμων Εταιριών". Μοναδικός μέτοχος της εταιρίας είναι ο ΟΑΣΑ.

*Σκοπός*⁵ των ΗΛΠΑΠ είναι η εκτέλεση του συγκοινωνιακού έργου με ηλεκτροκίνητα με κεραία λεωφορεία ή θερμικά λεωφορεία σύμφωνα με το σχεδιασμό, το συντονισμό, τον προγραμματισμό και την κατανομή αυτού από τον ΟΑΣΑ στην περιοχή αρμοδιότητας του, όπως αυτή καθορίζεται κάθε φορά.

³ Εταιρία Θερμικών Λεωφορείων (Ε.ΘΕ.Λ. Α.Ε.) – www.ethel.gr

⁴ Οι ποσοτικές πληροφορίες δίνονται από μετρήσεις και υπολογισμούς του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ)

⁵ Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Περιοχής Αθηνών – Πειραιώς (Η.Λ.Π.Α.Π. Α.Ε.) – www.athens-trolley.gr

*Αποστολή*⁶ των ΗΛΠΑΠ είναι η παροχή ενός αξιόπιστου και εξυπηρετικού δικτύου και των αμαξοστασίων τους, ενώ προτεραιότητα είναι η συνεχής βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών τους, ώστε να ανταποκρίνονται πλήρως στις ανάγκες του επιβατικού κοινού.

2.3.3. Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών – Πειραιώς (Η.Σ.Α.Π. Α.Ε.)

Το δίκτυο της γραμμής 1 των ΗΣΑΠ αποτελείται από είκοσι τέσσερις (24) σταθμούς και καλύπτει μία διαδρομή είκοσι έξι χιλιομέτρων (26 χλμ.) από τον Πειραιά μέχρι την Κηφισιά συνολικής διάρκειας πενήντα ενός λεπτών (51') με μέγιστη ταχύτητα 70 χλμ. την ώρα. Καθημερινά εκτελούνται εξακόσια επτά (607) δρομολόγια και η ημερήσια επιβατική κίνηση ανέρχεται σε τετρακόσιους πενήντα χιλιάδες (450.000) επιβάτες. Οι ΗΣΑΠ έχουν στη διάθεσή τους σαράντα τέσσερις (44) συρμούς και απασχολούν συνολικά χιλίους τριακοσίους έντεκα (1.311) εργαζόμενους⁷.

► Η εταιρία

Η Ανώνυμη Εταιρία Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών - Πειραιώς (Η.Σ.Α.Π. Α.Ε.) ιδρύθηκε με το Νόμο 352/1976 ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και όπως και οι υπόλοιποι Εκτελεστικοί Φορείς Συγκοινωνιακού Έργου (ΕΦΣΕ) εποπτεύεται από τον ΟΑΣΑ.

⁶ Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Περιοχής Αθηνών – Πειραιώς (Η.Α.Π.Α.Π. Α.Ε.) – www.athens-trolley.gr

⁷ Οι ποσοτικές πληροφορίες δίνονται από μετρήσεις και υπολογισμούς του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ)

2.4. Εταιρίες Παροχής Συγκοινωνιακού Έργου

Οι Εταιρίες Παροχής Συγκοινωνιακού Έργου όπως ορίζονται από το Νόμο 3297/2004 είναι:

- ΤΡΑΜ
- ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ και
- ΑΜΕΛ

2.4.1. Τραμ (ΤΡΑΜ Α.Ε.)

Το δίκτυο του ΤΡΑΜ είναι έκτασης είκοσι έξι χιλιομέτρων (26 χλμ.) και συνδέει την κεντρική περιοχή της Αθήνας μέσω Νέας Σμύρνης με το Παλαιό Φάληρο. Διακλαδίζεται κατά μήκος της παραλιακής λεωφόρου από τη μία πλευρά προς Άλιμο, Ελληνικό και Γλυφάδα και από την άλλη προς Φαληρικό Δέλτα και Νέο Φάληρο καταλήγοντας στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (ΣΕΦ). Αυτήν την περίοδο επίσης ολοκληρώνονται τα έργα επέκτασης του δικτύου στη Βούλα. Η επιβατική κίνηση έχει πλέον σταθεροποιηθεί στους πενήντα πέντε χιλιάδες (55.000) επιβάτες ημερησίως και περισσότερους από εξήντα χιλιάδες (60.000) τους καλοκαιρινούς μήνες⁸.

► Η εταιρία

Η ΤΡΑΜ Α.Ε. ιδρύθηκε το Μάρτιο του 2001 και η μελέτη, η επίβλεψη, η κατασκευή, η δημοπράτηση, η προμήθεια, η οργάνωση, η διαχείριση και η εκμετάλλευση δικτύου αστικών τροχιοδρόμων - τραμ ανατέθηκε σε θυγατρική εταιρία που έχει συσταθεί από την εταιρία ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ. Η εταιρία ΤΡΑΜ Α.Ε. αποτελεί επιχείρηση κοινής ωφέλειας και εποπτεύεται από το Υπουργείο Μεταφορών & Επικοινωνιών. Στις αρχές του 2002 ξεκίνησε η κατασκευή του δικτύου του νέου τραμ της Αθήνας, ενώ η εμπορική λειτουργία του ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2004, λίγες εβδομάδες πριν από την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας.

---

⁸ Οι ποσοτικές πληροφορίες δίνονται από ενημερωτικές εκδόσεις της Αττικό Μετρό Εταιρία Λειτουργίας (ΑΜΕΛ)

2.4.2. Προαστιακός Σιδηρόδρομος (ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ Α.Ε.)

Το δίκτυο του Προαστιακού Σιδηρόδρομου, μήκους πενήντα χιλιομέτρων (50 χλμ.) με δεκατέσσερις (14) σταθμούς, συνδέει το λιμάνι του Πειραιά και το Κέντρο της Αθήνας με το Αεροδρόμιο και την Ανατολική Αττική. Ενώ ταυτόχρονα η γραμμή Κορίνθου φτάνει μέχρι το Κιάτο με εκατόν τρία χιλιόμετρα (103 χλμ.) δικτύου και εννέα (9) σταθμούς⁹.

► Η εταιρία

Η εταιρία ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ Α.Ε. ιδρύθηκε από τον ΟΣΕ με βάση το Νόμο 2366/95 σαν θυγατρική του εταιρεία για να αναλάβει τη λειτουργία, διαχείριση και εκμετάλλευση των αστικών και προαστιακών περιφερειακών σιδηροδρομικών μεταφορών στον Ν. Αττικής και σε γειτονικούς νομούς.

Σκοπός¹⁰ της εταιρίας Προαστιακός Α.Ε. είναι να προσφέρει ακρίβεια δρομολογίων αλλά και υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στον επιβάτη μέσω του εκπαιδευμένου προσωπικού των σταθμών.

Αποστολή¹¹ της ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ Α.Ε. είναι η καθιέρωση στη συνείδηση του επιβατικού κοινού ως ενός από τους ποιοτικότερους και πλέον αξιόπιστους φορείς παροχής αστικού και προαστιακού επιβατικού έργου στην Αττική και στους γειτονικούς νομούς.

Οι **στόχοι** της εταιρίας¹² είναι:

- Επέκταση του δικτύου και ανάπτυξη των σταθμών.
- Απόκτηση μερίδιου αγοράς από τα ατομικά μέσα μεταφοράς.
- Τιμολογιακή και λειτουργική διασύνδεση με τα λοιπά Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

⁹ Οι ποσοτικές πληροφορίες δίνονται από ενημερωτικές εκδόσεις της Αττικό Μετρό Εταιρία Λειτουργίας (ΑΜΕΛ)

¹⁰ ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ Α.Ε. – www.proastiakos.gr

¹¹ ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ Α.Ε. – www.proastiakos.gr

¹² ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ Α.Ε. – www.proastiakos.gr

- Διατήρηση και βελτίωση των υψηλών επιπέδων ασφάλειας και ποιότητας των παρεχόμενων μεταφορικών υπηρεσιών στο επιβατικό κοινό.

2.4.3. Αττικό Μετρό Εταιρία Λειτουργίας (Α.Μ.Ε.Λ. Α.Ε.)

Το Φεβρουάριο του 1987 προκηρύχθηκε διαγωνισμός για το Έργο του υπόγειου Μετρό της Αθήνας, είκοσι χιλιομέτρων (20χλμ.) σήραγγας, εικοσιενός (21) σταθμών, ενός αμαξοστασίου και είκοσι οκτώ (28) συρμών. Με ημερομηνία έναρξης της κατασκευής, την 15^η Νοεμβρίου του 1991, ολική λειτουργία το έτος 2001 και ενώ σήμερα διανύουμε την περίοδο της Α' Γενιάς Επεκτάσεων, τριάντα ένας (31) σταθμοί του Μετρό που λειτουργούν σε δύο γραμμές εξυπηρετούν πάνω από επτακόσιους τριάντα χιλιάδες (730.000)¹³ επιβάτες ημερησίως.

2.4.3. α) Η εταιρία

Η Αττικό Μετρό Α.Ε. (Α.Μ. Α.Ε.) ιδρύθηκε το 1991, με το Νόμο 1955/91, ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας. Η εταιρία δεν υπάγεται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και το Ελληνικό Δημόσιο είναι ο μόνος μέτοχός της.

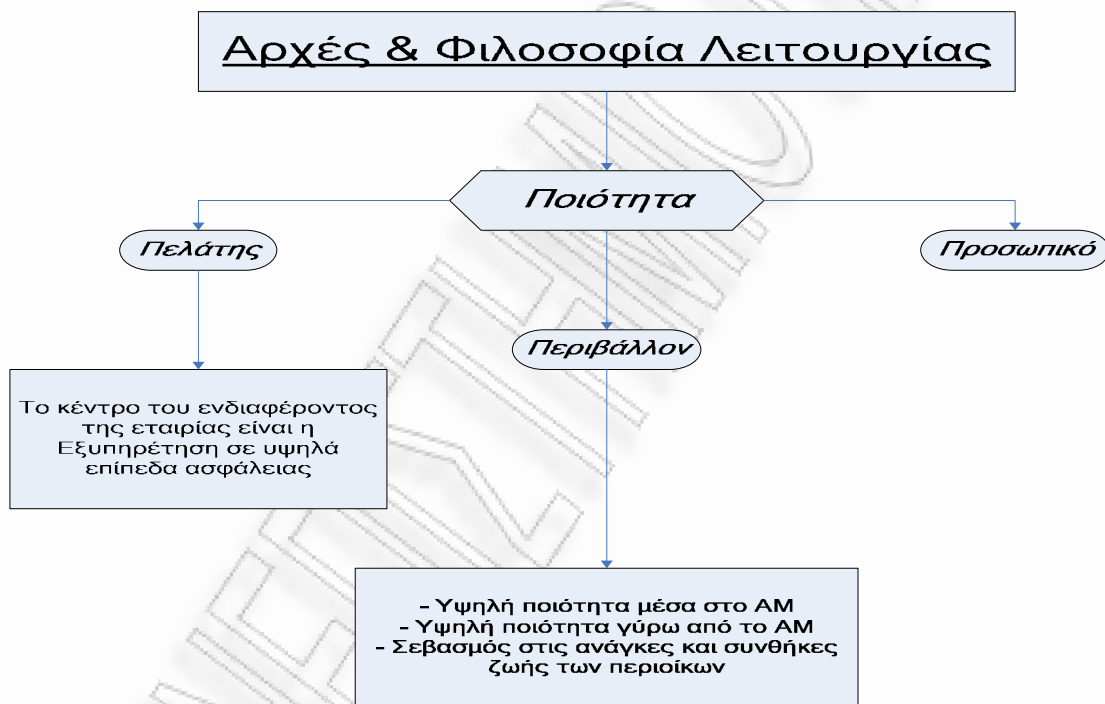
Σκοπός¹⁴ της εταιρίας είναι:

- Η μείωση της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων στην Αθήνα, με αποτέλεσμα τη μείωση των ρύπων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στο λεκανοπέδιο.
- Παροχή ενός ταχύτερου και πιο αξιόπιστου μέσου μαζικής μεταφοράς.
- Εξοικονόμηση ενέργειας.
- Ενθάρρυνση οικονομικής ανάπτυξης.
- Μοναδική ευκαιρία αποκάλυψης αρχαιολογικών ευρημάτων.
- Βελτίωση της συνολικής εικόνας της Αθήνας.

¹³ Οι ποσοτικές πληροφορίες δίνονται από μετρήσεις και υπολογισμούς της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ (ΑΜ)

¹⁴ ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ – Υπηρεσία Εκπαίδευσης (2004)

Από την ισχύ του Νόμου 1955/91 η ΑΜ κατέστη κύριος φορέας κατασκευής όλων των έργων που εμπίπτουν στους σκοπούς της. Αργότερα με το άρθρο 7 του Νόμου 2699/98 προβλέφθηκε η ίδρυση θυγατρικής εταιρίας της ΑΜ με την επωνυμία Αττικό Μετρό Εταιρία Λειτουργίας Α.Ε. (Α.Μ.Ε.Λ. Α.Ε.) με σκοπό τη λειτουργία και εκμετάλλευση των υπό κατασκευή (τότε) γραμμών 2 & 3 και κάθε επέκτασής τους, καθώς και των εγκαταστάσεων, οχημάτων και των εν γέννη υλικών και μέσων. Σήμερα η ΑΜ έχει την επίβλεψη των επεκτάσεων, ενώ η ΑΜΕΛ διαχειρίζεται τη λειτουργία του έργου. Οι *Αρχές* και η *Φιλοσοφία* λειτουργίας του έργου φαίνονται στο παρακάτω σχήμα¹⁵:

Σχήμα 1: Οι Αρχές και η Φιλοσοφία λειτουργίας του έργου του Μετρό

Το έργο κατασκευάστηκε με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών και την εργασία χιλιάδων εργαζομένων, επιστημόνων και τεχνιτών από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Για το Βασικό Έργο, η ΑΜ Α.Ε. είχε χρηματοδοτήσει αρχαιολογικές ανασκαφές έκτασης 69.000 τετραγωνικών μέτρων, που είναι οι μεγαλύτερες που έχουν γίνει ποτέ στην

¹⁵ ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ – Υπηρεσία Εκπαίδευσης (2004)

Αθήνα. Στις περιοχές, όπου έρχονται στο φως αρχαιότητες, υπάρχει έλεγχος και παρακολούθηση ώστε να προστατεύονται και να συντηρούνται τα ευρήματα. Όπου είναι δυνατόν και σύμφωνα με τις υποδείξεις των αρχαιολόγων τα αρχαιολογικά ευρήματα αναδεικνύονται σε επαφή με το έργο του Μετρό.

Επιπρόσθετα, για την εξυπηρέτηση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ), στους σταθμούς και τους συρμούς του Μετρό της Αθήνας υπάρχει σχετική υποδομή. Μολονότι οι προβλέψεις αυτές δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικό αντικείμενο της σύμβασης, η ΑΜ θεώρησε ότι ήταν απολύτως αναγκαίο να περιληφθεί η εν λόγω υποδομή στο παραπάνω αντικείμενο και προέβη στις απαραίτητες ενέργειες ώστε να εξασφαλισθεί η ενσωμάτωσή των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στο σύστημα. Οι στατιστικές δείχνουν ότι το ένα τρίτο (1/3) των ατόμων άνω των εξήντα πέντε (65) ετών παρουσιάζουν κάποια φυσική αναπηρία, ενώ τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες αποτελούν το 8% με 10% του συνολικού πληθυσμού.

Για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες έχουν συμπεριληφθεί στις Γραμμές 2 και 3 του Μετρό οι ακόλουθες παροχές :

1. Για Άτομα που κινούνται χωρίς Αμαξίδια:

- Διαγραμμίσεις στο Πρώτο και Τελευταίο σκαλοπάτι των σταθερών κλίμακων.
- Λεπτομέρειες επιμήκυνσης χειρολισθήρων.
- Ενδείξεις κατεύθυνσης και κομβίο Έκτακτης Ανάγκης για τη διακοπή λειτουργίας των κυλιόμενων κλιμάκων.
- Χείλος αποβάθρας – πρόσθετη προειδοποιητική διαγράμμιση.
- Πινακίδες και γραφικές παραστάσεις με πιο ευανάγνωστα στοιχεία.
- Πινακίδες και γραφικές παραστάσεις που δείχνουν τις προσφερόμενες Διευκολύνσεις.
- Βελτιώσεις επιπέδου φωτισμού.
- Προσπελάσιμα καθίσματα στην αποβάθρα.
- Διπλοί χειρολισθήρες σε σταθερές κλίμακες δύο κατευθύνσεων.
- Κάμερες κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης.

- Μεγάλοι διακόπτες Ηλεκτρικού.
- Τοποθέτηση δικτυωτών ράβδων ανά μικρά διαστήματα.
- Περικοπές των κρασπέδων (ράμπες).

2. Για Άτομα που για τη μετακίνησή τους χρησιμοποιούν Αναπηρικά Αμαξίδια:

- Ανελκυστήρες κατάλληλους για χρήση από ΑΜΕΑ σε όλους τους σταθμούς.
- Ηχογραφημένες ανακοινώσεις.
- Τηλέφωνο επικοινωνίας με σταθμάρχη.
- Κεκλιμένα επίπεδα (ράμπες) υψομετρικών αλλαγών.
- Τηλεφωνικοί θάλαμοι με πρόσβαση από ΑΜΕΑ, τηλέφωνα δημόσιας χρήσης και τηλέφωνα Έκτακτης Ανάγκης στους χώρους έκδοσης / ελέγχου εισιτηρίων και τις αποβάθρες.
- Πρόσθετες διευκολύνσεις κοντά στους ανελκυστήρες των σταθμών.
- Προσπελάσιμος Διοικητικός χώρος στο αμαξοστάσιο Σεπολίων.

2.4.3. β) Δίκτυο Μετρό

Το δίκτυο του Μετρό, στο οποίο προστίθενται τμηματικά νέοι σταθμοί αριθμεί σήμερα τριανταένα (31) σταθμούς σε δύο Γραμμές: τη **Γραμμή 2** (κόκκινη) Άγιος Αντώνιος – Άγιος Δημήτριος / Αλέξανδρος Παναγούλης και τη **Γραμμή 3** (μπλε) Αιγάλεω – Αεροδρόμιο.

Το Έργο διακρίνεται σε:

• **Βασικό Έργο:**

- Μοναστηράκι – Εθνική Άμυνα
- Δάφνη – Σεπόλια

• ***Α' Γενιά Επεκτάσεων:***

- Εθνική Άμυνα – Δουκίσσης Πλακεντίας (Αεροδρόμιο)¹⁶ (*επεκτάσεις που έχουν παραδοθεί*)
- Δάφνη – Ελληνικό (*επεκτάσεις υπό κατασκευή*)
- Μοναστηράκι – Αιγάλεω – Χαϊδάρη (*επεκτάσεις υπό κατασκευή*)
- Σεπόλια – Ανθούπολη (*επεκτάσεις υπό κατασκευή*)
- Επέκταση της γραμμής 3 προς Δουκίσσης Πλακεντίας με την προσθήκη των σταθμών Χολαργός – Νομισματοκοπείο – Αγία Παρασκευή (*επεκτάσεις υπό κατασκευή*)

• ***Β' Γενιά Επεκτάσεων***¹⁷:

- Χαϊδάρη – Πειραιάς – Ευαγγελίστρια
- Πανόρμου – Φάρος – Σίδερα – ΟΑΚΑ – Παράδεισος – Μαρούσι
- Πανεπιστήμιο – Εξάρχεια – Αλεξάνδρας – Δικαστήρια – Κυψέλη – Γαλάτσι – Άλσος Βεΐκου
- Πανεπιστήμιο – Κολωνάκι – Ευαγγελισμός – Παγκράτι / Καισαριανή – Άνω Ιλίσια – Ζωγράφου – Γουδί – Κατεχάκη
- Άγιο Αντώνιο – Περιστερί – Πετρούπολη
- Ελληνικό – Γλυφάδα

---

¹⁶ Από Δουκίσσης Πλακεντίας και με κατεύθυνση το αεροδρόμιο κάποια δρομολόγια εκτελούνται από το μετρό και κάποια από τον προαστιακό σιδηρόδρομο.

¹⁷ Σήμερα διανύουμε την περίοδο της Α' Γενιάς Επεκτάσεων

ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

Χάρτης 2: Δίκτυο Μετρό, Τραμ, ΗΣΑΠ και Προαστιακού Σιδηρόδρομου